

UMOWA**między rządem Republiki Południowej Afryki a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej (Euratom) o współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej**

Rząd Republiki Południowej Afryki, zwany dalej „Republiką Południowej Afryki” i Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), zwana dalej „Wspólnotą”, zwane dalej razem „Stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC przyjacielskie stosunki i współpracę mające miejsce między Stronami,

PRZYJMUJĄC z zadowoleniem pomyślnie efekty współpracy gospodarczej, technicznej i naukowej między Stronami,

UWZGLĘDNIAJĄC Umowę w sprawie handlu, rozwoju i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Południowej Afryki, z drugiej strony, zawartą dnia 11 października 1999 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, zawartą dnia 23 czerwca 2000 r.,

PRAGNĄC wspierać swoją współpracę w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej,

POTWIERDZAJĄC silne zaangażowanie Republiki Południowej Afryki, Wspólnoty i rządów jej państw członkowskich w nierozprzestrzenianie broni jądrowej, w szczególności we wzmocnienie i w skuteczne stosowanie właściwych systemów zabezpieczeń i kontroli wywozu materiałów jądrowych, w ramach których powinna przebiegać współpraca między Republiką Południowej Afryki i Wspólnotą w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej,

POTWIERDZAJĄC poparcie Republiki Południowej Afryki, Wspólnoty i rządów jej państw członkowskich dla celów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, zwanej dalej „MAEA” i jej systemu zabezpieczeń,

POTWIERDZAJĄC bezwzględne zaangażowanie Republiki Południowej Afryki, Wspólnoty i jej państw członkowskich w Konwencję o ochronie fizycznej materiałów jądrowych zawartą dnia 3 marca 1980 r.,

MAJĄC NA UWADZE, że Republika Południowej Afryki i wszystkie państwa członkowskie Wspólnoty są stronami Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, zawartego dnia 1 lipca 1968 r., zwanego dalej „układem o nierozprzestrzenianiu”,

ODNOTOWUJĄC, że zabezpieczenia materiałów jądrowych są stosowane przez wszystkie państwa członkowskie Wspólnoty na mocy zarówno Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, zwanego dalej „traktatem EURATOM”, jak i porozumień o zabezpieczeniach zawartych między Wspólnotą, jej państwami członkowskimi i MAEA,

UWZGLĘDNIAJĄC Traktat o nieobecności broni jądrowej w Afryce (traktat z Pelindaba), zawarty w dniu 11 kwietnia 1996 r., który wszedł w życie dnia 15 lipca 2009 r.,

ODNOTOWUJĄC, że Republika Południowej Afryki i rządy wszystkich państw członkowskich Wspólnoty są członkami Grupy Dostawców Jądrowych,

ODNOTOWUJĄC, iż należy uwzględnić zobowiązania Republiki Południowej Afryki i rządów każdego państwa członkowskiego Wspólnoty podjęte w ramach Grupy Dostawców Jądrowych,

UZNAJĄC podstawową zasadę swobodnego przepływu na rynku wewnętrznym w obrębie Unii Europejskiej,

ZGADZAJĄC SIĘ, że niniejsza Umowa powinna być zgodna z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej i Republiki Południowej Afryki na mocy umów w ramach Światowej Organizacji Handlu,

PODKREŚLAJĄC zaangażowanie Republiki Południowej Afryki i rządów państw członkowskich Wspólnoty w swoje umowy dwustronne w sprawie pokojowego wykorzystania energii jądrowej,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł I**Definicje**

O ile nie określono inaczej, na użytek niniejszej Umowy:

1) „właściwy organ” oznacza:

- a) w przypadku Republiki Południowej Afryki, Departament ds. Energii;
- b) w przypadku Wspólnoty, Komisję Europejską;

lub inne organy, o których wyznaczeniu dana Strona może w dowolnym czasie powiadomić drugą Stronę w formie pisemnej;

2) „sprzet” oznacza pozycje wymienione w sekcjach 1, 3, 4, 5, 6 i 7 załącznika B do biuletynu informacyjnego MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1 (wytyczne dotyczące transferów materiałów jądrowych);

3) „informacje” oznaczają dane naukowe lub techniczne, wyniki lub metody badań i prac rozwojowych wynikające ze wspólnych projektów badawczych oraz wszelkie inne informacje uznane za niezbędne przez Strony lub uczestników biorących udział we wspólnych projektach badawczych, dostarczane lub wymieniane na mocy niniejszej Umowy lub badania przeprowadzane na ich podstawie;

- 4) „własność intelektualna” ma znaczenie określone w art. 2 Konwencji ustanawiającej Światową Organizację Własności Intelektualnej, sporządzonej w dniu 14 lipca 1967 r., zmienionej w dniu 28 września 1979 r. i może obejmować inne kwestie uzgodnione przez Strony;
- 5) „wspólne projekty badawcze” oznaczają badania naukowe lub rozwój technologiczny wdrażane przy wsparciu finansowym lub bez takiego wsparcia jednej bądź obu Stron, prowadzone przy współdziałaniu uczestników zarówno ze strony Wspólnoty, jak i Republiki Południowej Afryki, i wskazane na piśmie przez Strony lub ich organizacje naukowe i technologiczne oraz agencje wdrażające naukowe programy badawcze jako wspólne badania naukowe. W przypadku gdy fundusze na finansowanie pochodzą od jednej ze Stron, takiej kwalifikacji dokonuje ta Strona oraz uczestnik projektu;
- 6) „materiały jądrowe” oznaczają każdy materiał wyjściowy lub specjalny materiał rozszczepialny odpowiadający definicji tych terminów zawartej w artykule XX statutu MAEA. Każda zmiana w wykazie materiałów uważanych za „materiały wyjściowe” lub „specjalne materiały rozszczepialne” dokonana przez Radę Gubernatorów MAEA na mocy art. XX statutu MAEA, staje się, zgodnie z niniejszą Umową, skuteczna tylko wówczas, gdy Strony wzajemnie poinformują się na piśmie, że akceptują taką zmianę;
- 7) „materiały niejądrowe” oznaczają:
- a) deuter i ciężką wodę (tlenek deuteru) i inne związki deuteru, w których stosunek liczby atomów deuteru do atomów wodoru jest większy niż 1:5000, do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1.1 załącznika B do biuletynu informacyjnego MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1,
- b) grafit klasy jądrowej: grafit do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1.1 załącznika B do biuletynu informacyjnego MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1, o stopniu czystości lepszym niż 5 części na milion równoważnika boru oraz o gęstości większej niż 1,50 g/cm³;
- 8) „uczestnik” oznacza każdą osobę fizyczną, każdy instytut badawczy, każdą osobę prawną lub spółkę bądź każdą inną osobę dopuszczoną w inny sposób przez jedną ze Stron do udziału w działaniach w ramach współpracy lub we wspólnych projektach badawczych zgodnie z niniejszą Umową, w tym same Strony;
- 9) „osoba” oznaczają każdą osobę fizyczną, przedsiębiorstwo lub inny podmiot podlegający mającym zastosowanie przepisom ustawowym i wykonawczym na obszarach jurysdykcji każdej Stron, z wykluczeniem samych Stron;
- 10) „rezultaty działalności intelektualnej” (RDI) oznaczają informacje lub własność intelektualną;
- 11) „Strony” oznaczają Republikę Południowej Afryki, z jednej strony, i Wspólnotę, z drugiej strony;

„Wspólnota” oznacza zarówno:

- a) osobę prawną powołaną przez traktat Euratom; jak i
- b) terytorium, w stosunku do których stosuje się postanowienia traktatu Euratom;
- 12) „technologia” ma znaczenie określone w załączniku A do biuletynu informacyjnego MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1).

Artykuł II

Cel

1. Celem niniejszej Umowy jest wspieranie i ułatwianie – w oparciu o wzajemne korzyści, równość i wzajemność – współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej w celu wzmocnienia ogólnych relacji w zakresie współpracy między Wspólnotą a Republiką Południowej Afryki zgodnie z potrzebami i priorytetami poszczególnych programów dotyczących energii jądrowej.
2. Niniejsza Umowa ma na celu wspieranie współpracy naukowej między Wspólnotą a Republiką Południowej Afryki, szczególnie w zakresie ułatwiania podmiotom badawczym z Republiki Południowej Afryki udziału w projektach badawczych w ramach odpowiednich wspólnotowych programów badawczych oraz w zakresie zapewniania wzajemnego udziału podmiotów badawczych ze Wspólnoty i jej państw członkowskich w projektach dotyczących podobnych dziedzin badań prowadzonych w Republice Południowej Afryki.
3. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie można interpretować jako zobowiązującego Strony do jakiegokolwiek formy wyłączności, a każda ze Stron jest uprawniona do prowadzenia swojej działalności niezależnie od drugiej Strony, jeśli takie są wymogi rynku.

Artykuł III

Zakres i formy współpracy

1. Materiałów jądrowych, sprzętu, materiałów niejądrowych lub materiałów jądrowych wytwarzanych jako produkt uboczny używa się wyłącznie do celów pokojowych; nie wykorzystuje się ich w żadnym jądrowym urządzeniu wybuchowym, do prac badawczych ani do rozwoju takich urządzeń, ani do jakichkolwiek celów wojskowych.
  2. Współpraca przewidywana w niniejszej Umowie dotyczy pokojowego wykorzystania energii jądrowej i może obejmować między innymi:
- a) prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie energii jądrowej (z uwzględnieniem technologii syntezy jądrowej);
- b) wykorzystanie materiałów i technologii jądrowych, takie jak zastosowania w medycynie i rolnictwie;
- c) transfery materiałów jądrowych i sprzętu;
- d) bezpieczeństwo jądrowe, gospodarkę odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym, likwidację instalacji, ochronę przed promieniowaniem z uwzględnieniem gotowości i reagowania na awarie;

- e) środki zabezpieczenia materiałów jądrowych;
- f) inne dziedziny, które zostaną uzgodnione przez Strony w stopniu, w jakim są one objęte poszczególnymi programami Stron.
3. Współpracę, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, można podejmować w następujących formach:
- a) dostawy materiałów jądrowych i niejądrowych, sprzętu i odpowiednich technologii;
- b) świadczenie usług jądrowego cyklu paliwowego;
- c) utworzenie grup roboczych, w celu realizacji, w razie konieczności, określonych opracowań i projektów w dziedzinie badań naukowych i rozwoju technicznego;
- d) wymiana ekspertów, informacji naukowych i technicznych, organizacja seminariów naukowych i konferencji, szkolenie pracowników administracyjnych, naukowych i technicznych;
- e) konsultacje dotyczące kwestii badawczych i technicznych oraz prowadzenia wspólnych badań w ramach uzgodnionych programów;
- f) działania w ramach współpracy w zakresie popularyzacji bezpieczeństwa jądrowego; oraz
- g) inne formy współpracy, jakie Strony ustalą w formie pisemnej.
4. Współpraca, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, może się również odbywać między upoważnionymi osobami i przedsiębiorstwami założonymi na odnośnych terytoriach Stron.

Artykuł IV

Elementy podlegające Umowie

1. Niniejszą Umowę stosuje się do materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych lub sprzętu przekazywanych między Stronami lub ich odpowiednimi osobami, bezpośrednio lub poprzez państwo trzecie. Takie materiały jądrowe, materiały niejądrowe lub sprzęt podlegają postanowieniom niniejszej Umowy z chwilą ich wprowadzenia na terytorium podlegające jurysdykcji Strony otrzymującej, pod warunkiem że Strona dostarczająca powiadomiła pisemnie Stronę otrzymującą o planowanym transferze, zgodnie z procedurami określonymi w uzgodnieniach administracyjnych oraz że proponowany odbiorca, w przypadku gdy jest inny niż Strona otrzymująca, jest osobą upoważnioną na terytorium podlegającym jurysdykcji Strony otrzymującej.
2. Materiały jądrowe, materiały niejądrowe lub sprzęt, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, podlegają nadal postanowieniom niniejszej Umowy aż do ustalenia, zgodnie z procedurami, określonymi w uzgodnieniach administracyjnych, że:
- a) takie przedmioty zostały dalej przekazane poza obszar jurysdykcji Strony otrzymującej zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy; lub

- b) materiały jądrowe nie są już przydatne do żadnych działań w dziedzinie jądrowej istotnych w związku z zabezpieczeniami, o których mowa w art. VI ust. 1 niniejszej Umowy, lub że ich odzyskanie stało się praktycznie niemożliwe; lub
- c) sprzęt bądź materiały niejądrowe nie są już przydatne do celów jądrowych; lub
- d) Strony uzgodnią wzajemnie w formie pisemnej, że materiał ten nie podlega już postanowieniom niniejszej Umowy.

3. Transfery technologii podlegają niniejszej Umowie w przypadku państw członkowskich Wspólnoty, które wyraziły chęć uwzględnienia takich transferów w strukturze niniejszej Umowy w drodze pisemnego powiadomienia skierowanego przez państwo członkowskie do Komisji Europejskiej. Przed każdym transferem zainteresowane państwa członkowskie i Komisja Europejska, z jednej strony, i Republika Południowej Afryki, z drugiej strony, powinny wystosować do siebie powiadomienie.

Artykuł V

Handel materiałami jądrowymi, materiałami niejądrowymi lub sprzętem

1. Każdy transfer materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych lub sprzętu przeprowadzany w ramach współpracy dokonywany jest zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi zobowiązaniami Wspólnoty, państw członkowskich Wspólnoty i Republiki Południowej Afryki w odniesieniu do sposobów pokojowego wykorzystania energii jądrowej wyszczególnionych w art. VI niniejszej Umowy.
2. W możliwym zakresie Strony pomagają sobie wzajemnie w zakresie nabywania materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych lub sprzętu przez jedną ze Stron lub przez osoby ze Wspólnoty lub osoby podlegające jurysdykcji Republiki Południowej Afryki.
3. Kontynuacja współpracy przewidzianej w niniejszej Umowie jest zależna od wzajemnego zadowalającego zastosowania systemu zabezpieczeń i kontroli ustanowionego przez Wspólnotę zgodnie z traktatem Euratom oraz systemu zabezpieczeń i kontroli materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych lub sprzętu ustanowionego przez Republikę Południowej Afryki.
4. Postanowienia niniejszej Umowy nie mogą być wykorzystywane do utrudniania realizacji zasady swobodnego przepływu na rynku wewnętrznym w UE.
5. Transfery materiałów jądrowych podlegające postanowieniom niniejszej Umowy oraz świadczenie odpowiednich usług odbywają się na uczciwych warunkach i nie wystawiają na szwank międzynarodowych zobowiązań Stron w ramach Światowej Organizacji Handlu. Wykonanie postanowień niniejszego ustępu nie narusza traktatu Euratom i tworzonych na jego podstawie prawa wtórnego oraz przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Południowej Afryki.

6. Wszelkie dalsze transfery wszelkich materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych, sprzętu lub technologii podlegające postanowieniom niniejszej Umowy poza terytorium podlegające jurysdykcji Stron są wykonywane jedynie w ramach zobowiązań zaciągniętych przez rządy poszczególnych państw członkowskich Wspólnoty i Republikę Południowej Afryki w ramach grupy państw dostarczających materiały jądrowe, określanej jako Grupa Dostawców Jądrowych. Do dalszych transferów wszelkich materiałów jądrowych, materiałów niejądrowych, sprzętu lub technologii podlegających postanowieniom niniejszej Umowy mają w szczególności zastosowanie wytyczne dotyczące transferów materiałów jądrowych, zawarte w biuletynie informacyjnym MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1.

7. W przypadku gdy wytyczne dotyczące transferów materiałów jądrowych, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, wymagają zgody Strony dostarczającej na dalszy transfer, zgoda taka jest uzyskiwana na piśmie przed jakimkolwiek dalszym transferem do państwa, które nie znajduje się w wykazie państw trzecich Strony dostarczającej, zgodnie z ust. 8 niniejszego artykułu.

8. Wraz z wejściem w życie niniejszej Umowy Strony przekazują sobie wykazy państw trzecich, do których można dokonywać dalszych transferów zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu bez potrzeby uzyskania uprzedniego pozwolenia od Strony dostarczającej. Strony powiadamiają się wzajemnie o zmianach w wykazach państw trzecich.

Artykuł VI

Stosowanie warunków dotyczących materiałów jądrowych podlegających Umowie

1. Materiały jądrowe podlegające niniejszej Umowie podlegają następującym warunkom:

a) we Wspólnocie, zabezpieczeniu Euratom na mocy traktatu Euratom oraz zabezpieczeniom MAEA na mocy następujących porozumień o zabezpieczeniach, w ewentualnie zmienionej lub nowej wersji, pod warunkiem że ich zakres jest zgodny z wymogami traktatu o nierozprzestrzenianiu:

- (i) umowy między państwami członkowskimi Wspólnoty nieposiadającymi broni jądrowej, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, która weszła w życie w dniu 21 lutego 1977 r. (opublikowanej jako dokument INFCIRC/193);
- (ii) umowy między Francją, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, która weszła w życie w dniu 12 września 1981 r. (opublikowanej jako INFCIRC/290);
- (iii) umowy między Zjednoczonym Królestwem, Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz Międzynarodową Agencją Energii Atomowej, która weszła w życie dnia 14 sierpnia 1978 r. (opublikowanej jako INFCIRC/263);
- (iv) protokołów dodatkowych podpisanych w dniu 22 września 1998 r. na podstawie dokumentu opublikowanego jako INFCIRC/540 (Wzmocniony system zabezpieczeń, część II), które weszły w życie w dniu 30 kwietnia 2004 r.;

b) w Republice Południowej Afryki zabezpieczeniom MAEA na mocy umowy między rządem Republiki Południowej Afryki

a MAEA dotyczącej stosowania zabezpieczeń w związku z Traktatem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, która została podpisana i weszła w życie w dniu 16 września 1991 r. i została opublikowana w dokumencie INFCIRC/394, uzupełnionej protokołem dodatkowym, który został podpisany i wszedł w życie w dniu 13 września 2002 r., oraz postanowieniom Traktatu o nieobecności broni jądrowej w Afryce, który został podpisany w dniu 11 kwietnia 1996 r. i wszedł w życie w dniu 15 lipca 2009 r.

2. Jeśli stosowanie którejkolwiek z umów z MAEA, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zostało z jakiegokolwiek powodu zawieszona lub zakończona we Wspólnocie lub w Republice Południowej Afryki, dana Strona zawiera umowę z MAEA o równoważnych skutkach i zakresie równoważnym z umowami dotyczącymi zabezpieczeń, o których mowa w postanowieniach niniejszego artykułu ust. 1 lit. a) lub b) lub, jeśli nie jest to możliwe,

a) Wspólnota, w zakresie, w jakim jej to dotyczy, stosuje zabezpieczenia oparte na systemie zabezpieczeń Euratom o równoważnych skutkach i zakresie równoważnym z umowami dotyczącymi zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu lub, jeśli nie jest to możliwe,

b) Strony dokonują uzgodnień o zastosowaniu zabezpieczeń o równoważnych skutkach i zakresie równoważnym z umowami dotyczącymi zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1 lit. a) lub b) niniejszego artykułu.

3. Stosowanie środków ochrony fizycznej w każdym momencie musi spełniać przynajmniej kryteria określone w załączniku C do biuletynu informacyjnego MAEA INFCIRC/254/Rev.10/Part 1; w uzupełnieniu do tego dokumentu państwa członkowskie Wspólnoty, Komisja Europejska, w stosownych przypadkach, oraz Republika Południowej Afryki uwzględniają przy stosowaniu środków ochrony fizycznej swoje zobowiązania na mocy Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych sporządzonej dnia 3 marca 1980 r., z uwzględnieniem wszelkich zmian tej konwencji obowiązujących każdą ze Stron oraz zalecenia zawarte w dokumencie: Zalecenia dotyczące bezpieczeństwa jądrowego odnośnie do fizycznej ochrony materiałów i instalacji jądrowych (INFCIRC/225/Revision 5), seria dokumentów MAEA dotyczących bezpieczeństwa jądrowego, nr 13. Transport międzynarodowy podlega postanowieniom międzynarodowej Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych sporządzonej w dniu 3 marca 1980 r., z uwzględnieniem wszelkich zmian mających zastosowanie do każdej ze Stron, oraz przepisom MAEA dotyczącym bezpiecznego transportu materiałów promieniotwórczych (seria norm bezpieczeństwa MAEA nr TS-R-1).

4. Bezpieczeństwo jądrowe i gospodarka odpadami promieniotwórczymi podlegają Konwencji bezpieczeństwa jądrowego (biuletyn informacyjny MAEA INFCIRC/449), Wspólnej konwencji bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi (biuletyn informacyjny MAEA INFCIRC/546), Konwencji o pomocy w przypadku awarii jądrowej lub zagrożenia radiologicznego (biuletyn informacyjny MAEA INFCIRC/336) oraz Konwencji o wczesnym powiadamianiu o awarii jądrowej (biuletyn informacyjny MAEA INFCIRC/335).

Artykuł VII

Wymiana informacji i własność intelektualna

Wykorzystanie i rozpowszechnianie informacji oraz praw własności intelektualnej, w tym własności przemysłowej, patentów, praw autorskich, oraz technologii przekazywanych w ramach działań w ramach współpracy na mocy niniejszej Umowy jest zgodne z postanowieniami określonymi w załączniku do niniejszej Umowy.

Artykuł VIII

Wykonanie Umowy

1. Postanowienia niniejszej Umowy są wykonywane w dobrej wierze i w taki sposób, aby uniknąć przeszkód, opóźnień i nadmiernej ingerencji w działalność w dziedzinie jądrowej w Republice Południowej Afryki i we Wspólnocie, a także aby zachować zgodność z praktyką rozsądnego zarządzania niezbędnego do ekonomicznego i bezpiecznego prowadzenia działalności jądrowej.

2. Postanowień niniejszej Umowy nie wykorzystuje się w celu osiągnięcia korzyści komercyjnych lub przemysłowych ani ingerowania w komercyjne lub przemysłowe interesy, zarówno wewnętrzne, jak i międzynarodowe, żadnej ze Stron lub upoważnionych osób ani też ingerowania w politykę jądrową żadnej ze Stron lub rządów państw członkowskich Wspólnoty ani utrudniania promowania pokojowego i niezagrażającego wybuchem wykorzystania energii jądrowej ani powstrzymywania przepływu produktów podlegających lub zgłoszonych jako mające podlegać niniejszej Umowie, zarówno na odpowiednich obszarach jurysdykcji Stron, jak i między Republiką Południowej Afryki i Wspólnotą.

3. Posługiwanie się materiałami jądrowymi podlegającymi niniejszej Umowie opiera się na zasadach proporcjonalności, zamienności i równoważności materiałów jądrowych.

4. Każda zmiana dokumentów publikowanych przez MAEA, o których mowa w art. I, V, i VI niniejszej Umowy, staje się skuteczna w ramach niniejszej Umowy, dopiero gdy Strony powiadomią się wzajemnie drogą dyplomatyczną w formie pisemnej, że akceptują taką zmianę.

Artykuł IX

Uzgodnienia administracyjne

1. Właściwe organy obu Stron określają uzgodnienia administracyjne dla zapewnienia skutecznego wykonania postanowień niniejszej Umowy.

2. Takie uzgodnienia administracyjne mogą, między innymi, obejmować postanowienia dotyczące finansowania, przydzielanie obowiązków związanych z zarządzaniem oraz szczególne postanowienia odnoszące się do rozpowszechniania informacji i do praw własności intelektualnej.

3. Uzgodnienia administracyjne określone na mocy ust. 1 niniejszego artykułu można zmienić w drodze obopólnych ustaleń właściwych organów w formie pisemnej.

Artykuł X

Prawo właściwe

Współpraca przewidziana w niniejszej Umowie jest zgodna z obowiązującymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi w Republice Południowej Afryki i Unii Europejskiej, jak również z zawartymi przez Strony umowami międzynarodowymi.

W przypadku Wspólnoty mające zastosowanie prawo obejmuje traktat Euratom i tworzone na jego podstawie prawo wtórne.

Artykuł XI

Niezgodność

1. Jeżeli jedna ze Stron lub którekolwiek państwo członkowskie Wspólnoty naruszy którekolwiek z zasadniczych postanowień niniejszej Umowy, druga Strona może, w drodze odpowiedniego pisemnego powiadomienia, zawiesić lub wypowiedzieć w całości lub w części współpracę w ramach niniejszej Umowy.

2. Zanim jedna ze Stron podejmie w tym celu odpowiednie działania, Strony konsultują się w sprawie podjęcia decyzji co do konieczności podjęcia środków naprawczych, a jeśli są one konieczne, to w sprawie tego, jakie środki należy zastosować i w jakich terminach. Takie działanie jest podejmowane wyłącznie, gdy nie udało się zastosować uzgodnionych środków w terminie ustalonym przez Strony lub w przypadku, gdy po upływie terminu określonego przez Strony nie udało się znaleźć rozwiązania.

3. Rozwiązanie niniejszej Umowy nie ma wpływu na wykonywanie jakichkolwiek uzgodnień lub umów zawartych w okresie jej obowiązywania, ale niezakończonych do dnia jej rozwiązania, chyba że Strony postanowią inaczej.

Artykuł XII

Konsultacje i rozstrzygnięcie sporów

1. Na żądanie jednej ze Stron, przedstawiciele Stron spotykają się w razie konieczności w celu przeprowadzenia wzajemnych konsultacji w zakresie spraw związanych z interpretacją lub wykonaniem postanowień niniejszej Umowy, w celu nadzoru nad jej funkcjonowaniem oraz omówienia ustaleń w zakresie współpracy, które są dodatkowe w stosunku do ustaleń przewidzianych w niniejszej Umowie. Konsultacje takie mogą się również odbywać w formie wymiany korespondencji.

2. Wszelkie spory wynikające z interpretacji, stosowania lub wykonania postanowień niniejszej Umowy, które nie zostaną rozstrzygnięte w drodze negocjacji ani w inny sposób między Stronami, zostają na żądanie jednej ze Stron przekazane do rozstrzygnięcia do trybunału arbitrażowego składającego się z trzech arbitrów. Każda ze Stron wyznacza jednego arbitra, a dwaj arbitrzy wyznaczeni w ten sposób wybierają trzeciego, niebędącego obywatelem żadnego z państw będących Stronami niniejszej Umowy, który zostaje przewodniczącym. Jeżeli, w ciągu trzydziestu dni od złożenia wniosku o arbitraż, którakolwiek ze Stron nie mianuje arbitra, druga Strona sporu może zwrócić się do Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wyznaczenie arbitra dla strony, która tego nie uczyniła. Jeżeli w terminie trzydziestu dni od wyznaczenia lub mianowania arbitrów obydwóch Stron nie wybrano trzeciego arbitra, każda ze Stron może zwrócić się do Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wyznaczenie trzeciego arbitra. Większość członków trybunału

arbitrażowego stanowi kworum, a wszystkie decyzje zapadają większością głosów wszystkich członków trybunału arbitrażowego. Procedurę arbitrażową określa trybunał. Decyzje trybunału są wiążące dla obydwu Stron i przez nie wykonywane. Wynagrodzenie arbitrów ustala się na takiej samej podstawie jak dla powoływanych *ad hoc* sędziów Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

3. Na potrzeby rozstrzygania sporów używa się wersji niniejszej Umowy w języku angielskim.

Artykuł XIII

Postanowienia uzupełniające

1. Niniejsza Umowa nie narusza prawa państw członkowskich do zawierania umów dwustronnych z Republiką Południowej Afryki, z poszanowaniem uprawnień państw członkowskich, z jednej strony, i Wspólnoty, z drugiej, oraz pod warunkiem że takie umowy dwustronne są w pełni zgodne z celami i warunkami niniejszej Umowy. Umowy dwustronne zawarte przez niektóre państwa członkowskie przed wejściem w życie Umowy między Wspólnotą a Republiką Południowej Afryki mogą nadal mieć zastosowanie.

2. W stosownych przypadkach przewiduje się – zgodnie z odpowiednimi kompetencjami Stron i z zastrzeżeniem zgody zainteresowanych Stron – postanowienia dotyczące wzajemnych relacji między postanowieniami takich umów i niniejszej Umowy.

Artykuł XIV

Zmiany i status załącznika

1. Strony mogą konsultować, na wniosek którejkolwiek ze Stron, możliwe zmiany w niniejszej Umowie, w szczególności w celu uwzględnienia międzynarodowych osiągnięć w dziedzinie zabezpieczeń materiałów jądrowych.

2. Niniejsza Umowa może zostać zmieniona, jeżeli Strony tak postanowią.

3. Wszelkie zmiany wchodzi w życie w dniu, który Strony, w drodze wymiany not dyplomatycznych, określą jako dzień ich wejścia w życie.

4. Załącznik do niniejszej Umowy stanowi integralną część niniejszej Umowy i można go zmieniać zgodnie z postanowieniami ust. 1–3 niniejszego artykułu.

Artykuł XV

Wejście w życie i okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w dniu ostatniej pisemnej notyfikacji o zakończeniu przez Strony wewnętrznych procedur niezbędnych do jej wejścia w życie.

2. Niniejsza Umowa obowiązuje przez dziesięć lat. Po upływie tego okresu niniejszą Umowę przedłuża się automatycznie na dodatkowe okresy pięcioletnie, chyba że jedna ze Stron powiadomi drugą o zamiarze rozwiązania niniejszej Umowy co najmniej sześć miesięcy przed upływem któregośkolwiek z takich dodatkowych okresów.

3. Niezależnie od zawieszenia, wypowiedzenia lub wygaśnięcia niniejszej Umowy lub współpracy na jej mocy z jakiegokolwiek powodu, zobowiązania wynikające z art. III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, i X niniejszej Umowy pozostają skuteczne tak długo, jak jakiegokolwiek materiały jądrowe, materiały niejądrowe lub sprzęt, podlegające postanowieniom tych artykułów, pozostają na terytorium drugiej Strony lub gdziekolwiek pod jej jurysdykcją lub kontrolą, albo do momentu, gdy, zgodnie z postanowieniami art. IV niniejszej Umowy, zostanie ustalone, że takie materiały jądrowe nie nadają się już do wykorzystania lub że są praktycznie nie do odzyskania w celu przetworzenia do postaci, w której nadawałyby się do wykorzystania do celów jakiegokolwiek działalności jądrowej, istotnej z punktu widzenia zabezpieczeń.

Sporządzono w Pretorii dnia osiemnastego lipca dwa tysiące trzynastego roku w dwóch egzemplarzach w następujących językach: angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

W DOWÓD POWYŻSZEGO, odpowiednio upoważnieni niżej podpisani złożyli swoje podpisy pod niniejszą Umową.

W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej reprezentowanej przez Komisję Europejską

Andris PIEBALGS

W imieniu Rządu Republiki Południowej Afryki

Ben MARTINS

ZAŁĄCZNIK

Wytyczne w sprawie przydziału praw własności intelektualnej wynikających ze wspólnej działalności badawczej na mocy umowy o współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej

I. WŁASNOŚĆ, PRZYDZIAŁ I WYKONYWANIE PRAW

1. Niniejszy załącznik stosuje się do działań w ramach współpracy prowadzonych na mocy niniejszej Umowy, chyba że Strony uzgodniły inaczej. Uczestnicy wspólnie opracowują plany zarządzania technologią (PZT) w zakresie własności oraz wykorzystywania – a także publikacji – informacji oraz własności intelektualnej powstałych w wyniku wspólnych badań. Strony zatwierdzają te plany przed zawarciem jakichkolwiek umów w sprawie szczegółowej współpracy badawczej i rozwojowej, której umowy te dotyczą.

PZT są opracowywane z uwzględnieniem celów działań w ramach współpracy, odpowiednich udziałów uczestników, specyfiki udzielania licencji ze względu na terytorium lub na szczególne dziedziny zastosowania, nałożonych prawem wymagań oraz innych czynników uznanych za właściwe przez uczestników. Prawa i obowiązki dotyczące badań prowadzonych przez zaproszonych badaczy na mocy niniejszej Umowy w odniesieniu do rezultatów działalności intelektualnej (RDI) są również uwzględniane w PZT.

2. RDI tworzone w trakcie działań w ramach współpracy, które nie zostały uwzględnione w PZT, są przydzielane, za zgodą Stron, zgodnie z zasadami określonymi w PZT. W przypadku braku zgody takie RDI stają się wspólną własnością wszystkich uczestników biorących udział w badaniach, w wyniku których powstały RDI. Każdy z uczestników, do którego stosuje się niniejsze postanowienie, ma prawo używać takich RDI dla swoich własnych celów handlowych, bez ograniczenia terytorialnego.
3. Każda Strona dopilnowuje, aby druga Strona i jej uczestnicy mieli prawa do RDI przydzielonych im zgodnie z tymi zasadami.
4. Z zachowaniem warunków konkurencji w obszarach, których dotyczy niniejsza Umowa, każda ze Stron podejmuje starania w celu dopilnowania, aby prawa nabyte na mocy niniejszej Umowy lub uzgodnień poczynionych na jej podstawie były wykonywane w taki sposób, aby zachęcić w szczególności do:
  - (i) rozpowszechniania i wykorzystywania informacji wytworzonych lub prawnie ujawnionych lub udostępnionych w inny, zgodny z prawem sposób na mocy niniejszej Umowy;
  - (ii) przyjęcia i stosowania międzynarodowych norm technicznych.

II. UTWORY CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

Zgodnie z niniejszą Umową prawa autorskie należące do Stron lub ich uczestników są traktowane zgodnie z Konwencją berneńską o ochronie utworów literackich i artystycznych (Akt paryski 1971 r.).

III. DZIEŁA LITERACKIE O CHARAKTERZE NAUKOWYM

Bez uszczerbku dla sekcji IV niniejszego załącznika, jeżeli nie uzgodniono inaczej w ramach PZT, wyniki badań są publikowane wspólnie przez Strony lub uczestników tych działań w ramach współpracy. Zgodnie z zasadą ogólną, stosuje się następujące procedury:

- a) w przypadku publikacji przez Stronę lub jej innych uczestników czasopism naukowych i technicznych, artykułów, sprawozdań, książek, z uwzględnieniem nagrań wideo i programów komputerowych, zawierających wyniki wspólnych badań prowadzonych na mocy niniejszej Umowy, druga Strona lub jej inni uczestnicy są uprawnieni do światowej, niewyłącznej, nieodwołalnej nieodpłatnej licencji na tłumaczenie, reprodukcję, adaptację, przenoszenie i publiczne rozpowszechnianie takich utworów;
- b) Strony dopilnowują, aby utwory literackie o charakterze naukowym wynikające ze wspólnych badań prowadzonych na mocy niniejszej Umowy i publikowane przez niezależnych wydawców, były rozpowszechniane w możliwie najszerszym zakresie;
- c) wszystkie egzemplarze utworów chronionych prawami autorskimi, które są publicznie rozpowszechniane i przygotowywane zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, zawierają nazwiska lub pseudonimy autorów, chyba że autor lub autorzy wyraźnie tego sobie nie życzą. Egzemplarze te również zawierają równie wyraźnie widoczną informację o wsparciu w ramach współpracy udzielonym przez Strony lub ich przedstawicieli lub przez organizację.

IV. INFORMACJE NIEJAWNE

1. Niejawne informacje zawarte w dokumentacji

- a) każda ze Stron lub jej uczestnicy, w stosownym przypadku, określają możliwie najwcześniej, najlepiej w PZT, informacje, które chcą, aby pozostały niejawne w odniesieniu do niniejszej Umowy, biorąc pod uwagę, między innymi, następujące kryteria:

- tajemność informacji w takim sensie, że informacje te jako całość lub w określonym układzie lub połączeniu ich elementów, nie są powszechnie znane ani łatwo dostępne – przy zastosowaniu legalnych środków – dla ekspertów w danej dziedzinie,
- rzeczywistą lub potencjalną handlową wartość informacji ze względu na ich tajemność,
- uprzednią ochronę informacji w takim znaczeniu, że osoba prawnie sprawująca kontrolę podjęła względem tych informacji działania zasadne w danych okolicznościach, mające na celu zachowanie ich tajemności.

Strony i ich uczestnicy mogą uzgodnić w pewnych przypadkach, że, o ile nie określono inaczej, nie ujawnia się wszystkich lub części informacji przekazanych, wymienionych lub wytworzonych w trakcie prowadzenia współpracy na podstawie Umowy.

- b) każda ze Stron dopilnowuje, aby informacje uznane na mocy niniejszej Umowy za niejawne i uprzywilejowany charakter były łatwo rozpoznawalne jako takie przez drugą Stronę, na przykład za pomocą właściwego oznakowania lub wpisanego zastrzeżenia. Powyższe ma również zastosowanie do każdej reprodukcji takich informacji w całości lub w części.

Strona otrzymująca informacje niejawne na mocy niniejszej Umowy zachowuje ich uprzywilejowany charakter. Ograniczenia te są automatycznie uchylane w sytuacji, gdy informacje te zostają ujawnione przez właściciela, bez żadnych ograniczeń, ekspertom w danej dziedzinie;

- c) informacje niejawne przekazane na mocy niniejszej Umowy mogą zostać ujawnione przez Stronę otrzymującą osobom tej Strony lub zatrudnionym przez Stronę otrzymującą informacje oraz innym zainteresowanym strukturom lub agencjom Strony otrzymującej informacje, upoważnionym do tego ze względu na szczególne potrzeby związane z działaniami w ramach współpracy, pod warunkiem że jakiegokolwiek tak upowszechnione niejawne informacje podlegają warunkom szczególnej umowy w zakresie poufności i jako takie są łatwo rozpoznawalne, jak określono powyżej;
- d) za wcześniejszą pisemną zgodą Strony dostarczającej niejawne informacje na mocy niniejszej Umowy, Strona otrzymująca może rozpowszechniać takie niejawne informacje w szerszym zakresie, niż jest to dopuszczone w lit. c). Strony współpracują przy opracowywaniu procedur składania wniosku o uprzednią pisemną zgodę na wspomniane szersze rozpowszechnianie i jej otrzymywania, a każda ze Stron przyzna taką zgodę w zakresie przewidzianym przez jej wewnętrzną politykę oraz przepisy wykonawcze i ustawowe.

2. Informacje niejawne w formie innej niż dokumentacja

Niejawne informacje niezawarte w dokumentacji lub inne poufne bądź uprzywilejowane informacje przekazywane na seminariach lub innych spotkaniach organizowanych na mocy niniejszej Umowy lub informacje wynikające z oddelegowania personelu, korzystania z urzędzeń lub wspólnych projektów, są traktowane przez Strony lub ich uczestników zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku w odniesieniu do informacji zawartych w dokumentacji, pod warunkiem jednak, że odbiorca takich niejawnych lub innych poufnych lub uprzywilejowanych informacji został uświadomiony co do poufnego charakteru przekazanych informacji w chwili, gdy następuje przekazanie takich informacji.

3. Kontrola

Każda ze Stron podejmuje starania w celu zapewnienia kontroli informacji niejawnych otrzymanych przez nią na podstawie niniejszej Umowy. Jeżeli jedna ze Stron jest świadoma lub ma uzasadnione powody, by przypuszczać, że nie będzie lub może nie być w stanie wykonać postanowień powyższych pkt 1 i 2 w zakresie nieupowszechniania, niezwłocznie powiadamia o tym drugą Stronę. Strony będą odtąd konsultować się w celu określenia odpowiednich metod postępowania.

V. CECHY WYRÓŻNIAJĄCE PLANÓW ZARZĄDZANIA TECHNOLOGIĄ (PZT)

PZT jest szczególnym porozumieniem zawierającym między uczestnikami, dotyczącym prowadzenia działań w ramach współpracy oraz odpowiednich praw i obowiązków uczestników. W odniesieniu do RDI, PZT odnosi się zazwyczaj, między innymi, do: własności, ochrony, praw użytkownika do celów badań i rozwoju, wykorzystywania i rozpowszechniania, włączając ustalenia dotyczące wspólnych publikacji, praw i obowiązków zapraszanych badaczy oraz procedur rozstrzygania sporów. PZT może również dotyczyć informacji pierwszoplanowych i uzupełniających, licencjonowania i dokumentacji naukowej.